

Tunnistetiedot poistettu

Käännös

C-30/21 – 1

Asia C-30/21

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

19.1.2021

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Amtsgericht Lennestadt (Saksa)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

11.1.2021

Kantaja:

Nemzeti Utdijfizetesi Szolgaltato Zrt., Nationale Mauterhebung geschlossene Dienstleistungs AG

Vastaaja:

NW

Amtsgericht Lennestadt

Välipäätös

Asiassa

Nemzeti Útdijfizetési Szolgáltató Zrt., Nationale Mauterhebung geschlossene Dienstleistungs AG, vastaan NW

Amtsgericht Lennestadt on

11.1.2021

[– –]

päättänyt seuraavaa:

Asian käsittelyä lykätään.

Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artiklan nojalla seuraava ennakkoratkaisukysymys:

Onko tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että kyseisen asetuksen soveltamisalaan kuuluu tuomioistuinmenettely, jonka valtiollinen yhtiö aloittaa sellaista luonnollista henkilöä vastaan, jolla on kotipaikka toisessa jäsenvaltiossa, maksullisen tieosuuden luvattomasta käytöstä määrätyn rangaistusluonteisen maksun perimiseksi?

Perustelut: [alkup. s. 2]

Kantaja on unkarilainen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Budapest (Unkari) ja joka vaatii Saksassa asuvalta vastaajalta niin kutsuttua korvaavaa tietullia (lisämaksua) ajamisesta maksullisessa moottoritieverkossa Unkarissa. Kantajan saksankielinen nimi on Nationale Mauterhebung Geschlossene Dienstleistungs-AG (NMGD AG) (kansallinen tietullien kantamisesta vastaava palveluosakeyhtiö).

a) Oikeusperusta / kansallinen oikeus

Unkarin tieliikennelain 15 §:n 1 momentissa säädetään, että ministeri voi asetuksella säätää tiettyjen ajoneuvojen käyttämisen liikenteessä maksulliseksi. Saman lain 33/A §:n 1 momentissa säädetään, että erillisessä laissa määriteltyjen yleisten teiden käytöstä tiettyinä ajanjaksona on maksettava maksu (käyttömaksu), ja jos tätä maksua ei makseta, on suoritettava myös lisämaksu. Tältä osin viitataan asiakirja-aineistoon liitettyyn Unkarin tieliikennelain käännettyyn otteeseen [– –].

Tämän lakiin sisältyvän valtuutuksen perusteella on annettu talous- ja liikenneministerin asetus nro 36/2007 (III. 26.) GKM moottoriteillä, moottoriliikenneteillä ja pääteillä perittävistä tietulleista (jäljempänä tietulliasetus). Myös kyseinen asetus on liitetty käännettynä asiakirja-aineistoon; tältä osin viitataan siihen [– –].

Tietulliasetuksessa säädettyjen maksujen maksamisesta on vastuussa ajoneuvon rekisteröity haltija. Tämä ilmenee suoraan Unkarin tieliikennelain 15 §:n 2 momentista.

Tietulliasetuksen 7/A §:n 7 momentissa säädetään, että kantaja perii lisämaksun (viipymättä). Saman asetuksen 1 §:n mukaan maksullisten teiden käyttö tapahtuu ”siviilioikeudellisessa suhteessa”.

Tavanomaisen maksun määrästä säädetään tietulliasetuksen 6 §:ssä. Henkilöauton, joka kuuluu 6 §:n 1 momentin a kohdan mukaan ajoneuvoluokkaan D1, tapauksessa maksu on tietulliasetuksen 6 §:n 6 momentin mukaan esimerkiksi 2 975,00 Unkarin forinttia (HUF) viikolta. Tämä vastaa hieman alle 10,00 euron maksua. **[alkup. s. 3]**

Tietulliasetuksen 7/A §:n 1 momentissa säädetään, että jos tarkastuksessa todetaan, ettei moottoriajoneuvoa ole varustettu voimassa olevalla maksumerkillä, on maksettava lisämaksu tai jälkikäteinen maksu.

Samana pykälän 10 momentissa, luettuna yhdessä liitteessä 1 olevan 1 kohdan kanssa, määritetään tämän lisämaksun suuruus. Jos lisämaksu suoritetaan 60 päivän kuluessa maksukehotuksen vastaanottamisesta, sen määrä on 14 875,00 HUF eli hieman alle 50,00 euroa. Jos sitä ei makseta 60 päivän kuluessa maksukehotuksen vastaanottamisesta, lisämaksun määrä nousee 59 500,00 HUF:iin eli runsaaseen 190,00 euroon.

B) Lisämaksujen periminen

Kantaja on antanut unkarilaiselle Autobahn Inkasso GmbH -osakeyhtiölle (jäljempänä UAI GmbH), jonka kotipaikka on Eggenfelden (Saksa), toimeksiannon ja oikeuden selvittää Saksassa rekisteröidyt moottoriajoneuvot tai niiden haltijat, joille on määrätty lisämaksu, ja periä heiltä korvaava tietulli.

UAI GmbH tekee selvitykset sähköisen järjestelmän kulloisestakin moottoriajoneuvon rekisterikilvestä ottamien valokuvien perusteella, joiden avulla todetaan kyseisten ajoneuvojen oletetut tietullirikkomukset. Rekisterikilven perusteella UAI GmbH hakee tiedon ajoneuvon haltijasta ja lähettää sen jälkeen tälle ensimmäisen kehotuksen maksaa tavanomainen lisämaksu, jonka määrä on 14 875,00 HUF. Vastaava euromääräinen summa vaihtelee vaihtokurssin mukaan.

Korvaavan tietullin ohella peritään samalla UAI GmbH:lle aiheutuneita perintäkuluja. Maksuvelvolliselta peritään lisäksi haltijan selvittämiseksi suoritettut maksut.

Jos lisämaksua ei makseta ensimmäisen maksukehotuksen jälkeen, seuraavilla maksukehotuksilla peritään korotettu lisämaksu, jonka määrä on 59 500,00 HUF. Myös sen euromääräinen summa vaihtelee vaihtokurssin mukaan.

C) Riidanalainen vaade

Vastaaja on saksalaisella rekisterikilvellä varustetun ajoneuvon haltija [– –]. Vastaaja ajoi kyseisellä ajoneuvolla 19.12.2019 klo 23.24 Unkarissa lyhyen aikaa maksullisella tieosuudella, ennen kuin hän ajettuaan noin 15–20 kilometriä osti huoltoasemalta sähköisen maksumerkin. **[alkup. s. 4]**

Kantajalta toimeksiannon saanut UAI GmbH vaati 10.3.2020 päivätyllä maksukehotuksella [– –] vastaajaa maksamaan korvaavan tietullin ja kyseiselle yritykselle aiheutuneet kulut.

Sen jälkeen kun vastaaja ei reagoinut maksukehotukseen, häneltä vaadittiin uudella, 13.5.2020 päivätyllä maksukehotuksella korotettua lisämaksua, jonka määrä oli 59 500,00 HUF eli 178,89 euroa. Sen lisäksi vastaajaa vaadittiin maksamaan käsittelykulut, haltijatiedon selvittämisestä aiheutuneet kulut, kiinteä kulu ja arvonlisävero. Yksityiskohtien osalta viitataan 10.3.2020 ja 13.5.2020 päivätyihin maksukehotuksiin.

Kantaja vaatii nyt kanteessaan vastaajaa maksamaan näiden yhteismäärän, joka on 260,76 euroa. Sen mukaan kyseessä on siviilioikeudellinen riita-asia. Tästä seuraa, että ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on toimivaltainen. Kantaja katsoo, että tältä osin merkityksellisiä ovat asianomaisen valtion oikeussäännöt, joissa vaateen esittävä taho oikeutetaan esittämään tällaisia vaateita ja jotka ovat perusteena sen esittämälle vaateelle. Tästä syystä on Unkarin tietulliasetuksen 1 §:n nojalla katsottava, että kyseessä on siviilioikeudellinen suhde. Tämä käy kantajan mukaan ilmi myös siitä, että vaateen esittävän tahon – kantajan – ja tienkäyttäjien välinen suhde on siviilioikeudellinen. Maksumerkin ostamisen myötä syntyy vastavuoroinen sopimus, jolla tienkäyttäjä ostaa ajallisen tienkäyttöoikeuden tietylle ajoneuvolle. Kantaja ei myöskään tee päätöksiä vaan esittää vaateensa yksinkertaisen maksukehotuksen muodossa. Se edellyttää joka tapauksessa siviilioikeudellista täytäntöönpanoa.

Vastaaja puolestaan väittää ostaneensa maksumerkin. Lisäksi hän esittää epäilyjä tuomioistuimen toimivallasta ja oikeusjärjestyksen perusteiden rikkomisesta.

D) Tuomioistuimen esittämät kysymykset

Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen on toimivaltansa tutkimisen yhteydessä ratkaistava, määräytyykö kansainvälinen toimivalta tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 [alkup. s. 5] (uudelleenlaadittu) (jäljempänä Bryssel Ia -asetus) säännösten perusteella. Tältä osin kyseisellä tuomioistuimella on huomattavia epäilyjä siitä, onko nyt käsiteltävä asia Bryssel Ia-asetuksen 1 artiklassa tarkoitettu siviiliasia vai pikemminkin julkisoikeudellinen riita-asia, johon mainittua asetusta ei voida soveltaa. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin lähtee tältä osin siitä, että tähän kysymykseen vastaamisen kannalta merkityksellinen ei ole – toisin kuin kantaja väittää – kansallinen oikeus, vaan siihen vastaaminen edellyttää pikemminkin itsenäistä tulkintaa. Siviili- ja kauppaoikeudellisen asian käsitteen tulkinnassa on käytettävä perustana Bryssel Ia -asetuksen tavoitteita ja järjestelmää sekä niitä yleisiä periaatteita, jotka ilmenevät kansallisten oikeusjärjestysten muodostamasta kokonaisuudesta (tuomio 14.10.1976, LTU Lufttransportunternehmens GmbH & Co. KG v. Eurocontrol,

29/76, EU:C:1976:137 ja tuomio 11.6.2015, Fahnenbrock ym., C-226/13, C-245/13 ja C-247/13, EU:C:2015:383, 35 kohta).

Samoin tieliikenteeseen sen laajimmassa merkityksessä liittyvässä asiassa Euroopan unionin tuomioistuin on jo katsonut, että Bryssel Ia -asetuksen soveltamisalaan kuuluu täytäntöönpanomenettely, jonka alueellisen yhteisön omistama yhtiö on pannut vireille sellaista luonnollista henkilöä vastaan, jonka kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, ja joka koskee sellaisen maksamatta jätetyn pysäköintimaksusaatavan perimistä, joka on aiheutunut pysäköinnistä yleisellä parkkipaikalla, jonka hallinnoinnin mainittu yhteisö on delegoinut kyseiselle yhtiölle, kun maksu ei ole rangaistusluonteinen vaan pelkkä vastike suoritetusta palvelusta (tuomio 9.3.2017, Pula Parking d.o.o. v. Tederahn, C-551/15, ECLI:EU:C:2017:193).

Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin kuitenkin katsoo, ettei edellä mainittua ratkaisua voida soveltaa nyt käsiteltävässä asiassa. Tuomion Pula Parking taustalla olleissa olosuhteissa tienkäyttäjälle annettiin pysäköintilipuke (tuomion 16 kohta). Nyt tarkasteltavassa tapauksessa tilanne olisi vastaava, jos vastaaja olisi ostanut maksumerkin, jollei muuta johdu siitä kysymyksestä, tehtiinkö tämän seurauksena tosiasiallisesti siviilioikeudellinen sopimus vai onko kyse pikemminkin valtiollisesta palvelusta suoritettavasta julkisoikeudellisesta maksusta, etenkin koska asiaa koskevat kansalliset säännökset kuuluvat (myös) direktiiveillä 1992/62/EY ja 2006/38/EY säänneltyyn alaan. **[alkup. s. 6]**

Nyt tarkasteltavassa tapauksessa vastaajahan ei kuitenkaan nimenomaisesti ostanut maksumerkkiä, minkä vuoksi kantaja vaatii häneltä maksua, josta käytetään toimitettujen Unkarin säännösten saksankielisessä käännöksessä nimitystä "Zusatzgebühr" tai "Nachgebühr" [suomeksi lisämaksu tai jälkikäteen maksu], varsinaisen tietullin sijasta (eikä esimerkiksi sen lisäksi; ks. 10.3.2020 ja 13.5.2020 päivätyt maksukehotukset [- -]). Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen näkemyksen mukaan kyse on julkisoikeudellisessa säännöksessä yksipuolisesti vahvistetusta tienkäyttömaksusta, joka ei ole pelkkä vastike suoritetusta palvelusta (toisin kuin tuomiossa Pula Parking, ks. sen 36 kohta). Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mukaan tämän vuoksi on vahvoja viitteitä siitä, että kyseisen rangaistusluonteisen maksun vahvistamista ja perimistä on pidettävä julkisen vallan käytön piiriin kuuluvana toimena sillä seurauksella, ettei Bryssel Ia -asetuksen säännöksiä voida soveltaa nyt käsiteltävässä asiassa.